

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Ankerkade 275
6222 NL Maastricht

Aan de fractie van Partij voor de Dieren
De heer J. Vaessen

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake gebruik
bestrijdingsmiddelen Xentari en lijmbanden

DATUM
18 mei 2022
Verzonden: 19-05-2022

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
R (René) Haas, de

TELEFOONNUMMER
043 350 5776

ONZE REFERENTIE
2022.11078

E-MAILADRES
Rene.de.Haas@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heer Vaessen,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit stelt dat het gebruik van lijmbanden, lijmstrips en andere vangmiddelen met lijm verboden is. Enkel bij ontheffing of vrijstelling van het college van gedeputeerde staten van Limburg kan van dit verbod afgeweken worden. Uw college heeft lijmbanden ingezet ter bestrijding van de paardenkastanje mineermot. Is er door het college van gedeputeerde staten een ontheffing of vrijstelling afgegeven om de paardenkastanje mineermot met lijmbanden te bestrijden? Zo ja, wanneer en omwille van welke wettelijke voorwaarde?

Antwoord 1:

Er is geen ontheffing aangevraagd bij Gedeputeerde Staten. De Kastanjemineermot betreft geen soort dat valt onder het beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn van de Wet Natuurbescherming. Tevens wordt de soort niet genoemd in de bijlage van de Wet Natuurbescherming (behorende bij art 3.10 "Beschermingsregime andere soorten") waarvoor een ontheffing dient te worden aangevraagd. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01#Bijlage>

De lijmbanden hangen op 1.80 meter hoogte en hebben een zeer groot effect op de regulatie van de eerste vrouwelijke generatie paardenkastanje mineermot. Het indammen van deze eerste generatie is van cruciaal belang voor de beheersing van de soort die voor overlast zorgt voor mens, dier en boom. De lijm heeft onvoldoende kracht om een zoogdier of vogel te verwonden of te doden. De lijmbanden worden voor een beperkte termijn (6 weken per jaar) om de stam van de bomen aangebracht, deze 6 weken zijn inmiddels om en de lijmbanden worden nu weer verwijderd.

Vraag 2:

Indien voorgaande vraag negatief wordt beantwoord: wat vindt het college ervan dat zonder ontheffing of vrijstelling lijmbanden ingezet worden ter bestrijding van de paardenkastanje mineermot? Gaat het college gebruikmaken van zijn beginselplicht tot handhaving en dus het gebruik van lijmbanden per direct staken? Zo ja, waarom en op welke termijn? Zo nee, waarom niet en hoe borgt het college dat andere dieren niet gevangen worden door de lijmbanden?

DATUM
18 mei 2022

Antwoord 2:

De lijmbanden zijn niet sterk genoeg om vogels en kleine zoogdieren te vangen. Andere niet-schadelijke insecten kunnen wel hinder ondervinden van de lijmbanden. De lijmbanden worden voor een zeer korte periode aangebracht (6 weken) waardoor het risico hierop zeer beperkt is en niet opweegt tegen de voordelen van het massaal wegvangen van de mineermot.

Vraag 3:

Indien vraag 1 negatief wordt beantwoord: voor het overtreden van het verbod op het buitenshuis gebruik van het vangen of doden van dieren met lijm kan een bestuurlijke sanctie opgelegd worden. Vreest uw college een bestuurlijke sanctie van het college van gedeputeerde staten van Limburg voor het overtreden van dit verbod? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

Zie antwoord vraag 1.

Vraag 4:

Naast lijmbanden, wordt ook een 'cocktail' gebruikt ter bestrijding van de paardenkastanjemineermot. Dit zou een 'gezonde cocktail' zijn. Uit welke ingrediënten bestaat deze 'cocktail' en waarom komt het college tot deze benaming?

Antwoord 4:

De gezonde cocktail bestaat uit uitsluitend biologische voedingsstoffen voor de bomen en werende stoffen (knoflook) voor de paardenkastanjemineermot. De bladmeststoffen zorgen voor een betere vitaliteit van de monumentale bomen, waardoor het natuurlijk afweersysteem van de boom wordt geoptimaliseerd.

Vraag 5:

Welke natuurlijke maatregelen wil het college verder inzetten tegen de paardenkastanjemineermot?

Antwoord 5:

Er zijn helaas geen effectieve alternatieven. Indien de mogelijkheid zou bestaan om nuttige insecten (natuurlijke vijanden) van de paardenkastanje mineermot in te zetten, dan was voor deze optie gekozen. Maastricht heeft in samenwerking met gespecialiseerde bedrijven diverse proeven met natuurlijke vijanden uitgevoerd. Met onder andere gaasvlieglarven en sluipwespen. Het effect was echter minimaal waardoor we deze methodes niet in zetten.

Vraag 6:

Op gemeentewebsite wordt Xentari omschreven als 'bacillus thuringiensis azawai'. Waarom wordt de naam 'Xentari' niet gebruikt? Is dit vanwege de negatieve connotatie die aan het middel Xentari hangt?

Antwoord 6:

*Xentari is een merk, net als Florbac of Turex. In onze publicaties willen wij geen merknamen noemen en gebruiken daarom de naam van het actieve micro-organisme (*Bacillus thuringiensis aizawai*).*

Vraag 7:

Volgens de Vlinderstichting veroorzaakt Xentari huidirritatie bij mensen, en mogelijk bij huisdieren. De gemeente Maastricht stelt op haar website echter dat Xentari 'niet schadelijk is voor mens en dier'. Kan het college dit verschil verklaren? Vindt het college dat het correcte informatie verstrekt aan de bevolking verstrekt over Xentari? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet en wat gaat het college hieraan doen?

DATUM
18 mei 2022

Antwoord 7:

Bacillus thuringiensis-producten hebben op het etiket staan dat ze mogelijk een allergische reactie kunnen veroorzaken. Het is een algemeen geldende afspraak om de genoemde waarschuwingen op te nemen bij middelen die een micro-organisme bevatten. De op Bacillus thuringiensis gebaseerde producten hebben nooit een ernstige of langdurig effect op de gezondheid of een anafylactische shock zoals acute of heel ernstige allergische reacties in zoogdieren laten zien in de hele geschiedenis van het commerciële gebruik van biologische pesticiden, die zich uitstrekt over een periode van vijftig jaar.

Bt-producten worden al decennia gebruikt in de landbouw. Uit onderzoek blijkt dat de Bt niet schadelijk is voor mensen. (Bron: Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden(CTGB))

Vraag 8:

Verschillende gemeentes stoppen met het gebruik van Xentari vanwege de negatieve gevolgen hiervan. In bijvoorbeeld de gemeente Utrecht gaat men meer natuurlijke vijanden aantrekken door het maaibeeld aan te passen. In Zwolle maait men geen paardenbloemen onder eiken meer om zo natuurlijke bestrijders van de eikenprocessierups aan te trekken. De gemeente Maastricht gebruikt het middel echter nog steeds. Kan het college begrip opbrengen voor de keus van de gemeente Utrecht om Xentari niet langer te gebruiken? Zo ja, waarom en overweegt het college om ook te stoppen met het gebruik van Xentari en een maaibeeld als in Utrecht en Zwolle in te voeren? Zo nee, waarom niet en wat zijn de totale kosten van het gebruik van Xentari voor de gemeente Maastricht?

Antwoord 8:

De gemeente Maastricht heeft begrip voor de keuze van bv de gemeente Utrecht. De gemeente Maastricht participeert en is ambassadeur van het LIFE-Project eikenprocessierups. Dit Europese project, met als partners provincie Gelderland, provincie Noord-Brabant, provincie Limburg(België), provincie Antwerpen(B) en gemeente Sittard-Geleen voert wetenschappelijk onderzoek uit naar meerdere duurzame alternatieven ten aanzien van de beheersing eikenprocessierups. Zo wordt bekeken in welke mate mezen een bijdrage leveren aan de bestrijding van de eikenprocessierups. In Belgisch Limburg is recent de kever Grote Poppenrover uitgezet om te onderzoeken in hoeverre deze keversoort de eikenprocessierups bestrijdt en deze kever kan overleven.

Omdat er nog heel weinig bekend is over de effectiviteit van alternatieve bestrijdingsmethodes moet wij helaas, in het kader van de volksgezondheid, de primaire bestrijding middels de inzet van Bacillus thuringiensis-producten blijven uitvoeren.

De jaarlijkse kosten bedragen ca € 15.000.

Vraag 9:

Het college geeft zelf aan dat ophangen van 138 mezenkasten 'verrassend goed' werkt ter bestrijding van de eikenprocessierups. Daarenboven raadt dr. ir. Van Vliet een gecombineerd gebruik van Xentari en vogelkastjes af, omdat de voedselbeschikbaarheid voor vogels afneemt. Wil het college, gelet op de goede resultaten, meer vogelkastjes ophangen ter bestrijding van de eikenprocessierups en dus het gebruik van Xentari stoppen of naar rato afbouwen? Zo ja, op welke plekken en termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9:

Het ophangen van 138 mezenkasten heeft verrassend goed gewerkt in het kader van de mezenpopulatie, er waren maar weinig kasten waarin geen jonge meesjes uit voortkwamen. Zonder afbreuk te doen aan deze vorm van bestrijding, dient het resultaat genuanceerd te worden: Er zijn in 2021 tientallen eikenprocessierupsnesten verwijderd op locaties waar mezenkasten in de eiken zijn gehangen. Het resultaat van de mezenkasten op de plaagdruk lijkt daarom beperkt.

DATUM
18 mei 2022

Vraag 10:

De minister van LNV benadrukt dat een natuurlijke weerstand tegen plaagsoorten door een rijke en robuuste variëteit aan dieren- en plantensoorten de beste optie is. De gemeente Maastricht neemt al een aantal natuurlijke maatregelen tegen de eikenprocessierups. Wil het deze maatregelen uitbreiden, bijvoorbeeld door vleermuiskastjes op te hangen en op nog meer plekken zaadmengsels te strooien? Zo ja, op welke plekken en termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10:

Zie antwoord vraag 8. Maastricht University heeft onder leiding van universitair docent Dr. Erik Steen Redeker de afgelopen jaren onderzoek uitgevoerd naar het bestrijden van de eikenprocessierups met behulp van synthetische biologie. Er is intensief contact met het onderzoeksteam. De ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en de mogelijkheden ten aanzien van de bestrijding van de eikenprocessierups worden elk jaar opnieuw bestudeerd.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts
Wethouder Financiën, Vastgoed, Stadsbeheer en Hospitality,

Schriftelijke vragen